

Vodovod na Slezské oslavil už 125 let

V roce 1830 byla v Ostravě-Vítkovicích založena Rudolfova huť a v roce 1847 dojela Severní dráha Ferdinandova až do Ostravy, která tak v tehdejší Rakousko-Uhersku nabyla na velké důležitosti.

Rychlý rozvoj železnice a výroby železa podněcoval těžbu uhlí, a to vše mělo za následek, že se zásadně mnohonásobně navyšoval počet obyvatel všech obcí přilehlých k Ostravě a Ostravy samotné. Začala růst potřeba vody, a proto se každá obec snažila postarat o dostatek této cenné tekutiny, která je v mnoha případech

limitujícím činitelem rozvoje lidské společnosti. Podobně na tom byla i tzv. Slovanská Ostrava, od roku 1486 až do roku 1919 Polská Ostrava a následně Slezská Ostrava. V roce 1800 žilo v malé zemědělské vesničce 583 obyvatel, a v roce 1870 měla už cca 9 tis. obyvatel. Od nepaměti byla lokalita zásobována pitnou

vodou, údajně vynikající kvality, ze studny v údolí Burňa, odkud byla voda vedena dubovým potrubím k zámku a návrší nad ním. Zařízení bylo značně poruchové, zřejmě v důsledku dolování uhlí se voda ve studních postupně ztrácela a občané se museli postarat o řádný vodovod, na čemž se usneslo městské zastupitelstvo na schůzi v květnu 1893. Jak se čtenář dále dozví, je jedno, který se píše rok, chcete-li něčeho dosáhnout, pak jsou problémy stále velmi podobné...

Náklady na stavbu vodovodu se odhadovaly na 75 tisíc zlatých, které nebyla obec schopna uhradit z obecních přírůžek. Proto bylo rozhodnuto, aby byla stanovena spotřební daň z nápojů, která se vybírala po dobu 18 let – 1 zlatý z 1 hektolitrů piva a 3 zlaté z 1 litru pálených nápojů. Představení obce byl také zmocněn požádat Slezský zemský výbor o souhlas k uzavření půjčky ve výši 70 tisíc zlatých. Jen pro představu, úředník si vydělal měsíčně zhruba 25 zlatých, zedník zhruba 35 zlatých. 100 kg brambor stálo 1,9 zlatých, 1 kg másla 1,07 zlatých, 1 litr vína 0,15 až 0,30 zlatých, košile 1,45 až 2,75 zlatých a kalhoty 4 až 9 zlatých.

Voda měla být jímána a přiváděna z lesů v katastru obce Vratimova. Z prameny bylo možno odebírat cca 400 m³ pitné vody za 24 hodin. V roce 1894 zpracovala firma Ing. Karel Kress plány pro realizaci vodního díla a bylo požádáno o stavební povolení. Dílo zahrnovalo položení potrubí v délce 10 631 m a náklad na stavbu se odhadoval již na 150 tisíc zlatých. Stavba byla ještě téhož roku zadána firmě Kress. V prosinci 1894 pak Zemský výbor povolil uzavření půjčky na stavbu vodovodu ve výši 170 tisíc zlatých s podmínkou, že bude do 20 let splacena v 7,5% anuitách a úrok nepřesáhne 4,5%. Zemská vláda povolila kladení potrubí v říšské silnici a v květnu 1895 bylo rozhodnuto postavit vodojem na jámě Trojici s kapacitou 200 m³ s možností rozšíření na 400 m³. Rovněž bylo rozhodnuto dodávku potrubí zadat nejlevnější nabídce, tj. Železárnám v Blansku. Později se bohužel ukázalo, že blanenské potrubí nevyhovuje, a o nabídku byly požádány Vítkovické železářny.

Dodávku parního čerpacího agregátu bylo schváleno zadat za 3 450 zlatých fir-

mě Elbertshagen – Glassner včetně „větrojemu“ za 100 zlatých. V červnu 1895 postoupil hrabě Wilczek místo pro výstavbu vodojemu na Jaklovci. V červenci 1895 bylo rozhodnuto kladení potrubí a zařízení nově navrhované čerpací stanice Na Zámostí zadat opět firmě Kress. Bylo rozhodnuto spojit centrální stanici pro elektrické osvětlení s čerpací stanicí.

Podzemní voda v lese Důlnák ve Vratimově byla zachycena z pramene jímacím zářezem (drenáží s děrovanými kameninovými troubami), dvěma jeho větvemi v délkách 10 a 15 m. Byly zaústěny do krátké podzemní štoly, která ústila do sedimentační jímkou a odtud přes armaturní komoru vedla gravitačně potrubím o průměru 125 mm do 400 m vzdáleného zemního vodojemu o obsahu 255 m³. Podzemní voda, jejíž vydatnost je proměnná v závislosti na dlouhodobém poměru vodních srážek v jejím povodí a pohybuje se podle dlouhodobého sledování od 5,4 do 10,7 l/s, nepotřebovala pro své původní, naprosto bez-

Z čerpací stanice Na Zámostí byla voda čerpána potrubím 125 mm do zemního vodojemu Jaklovec. Stavba čerpací stanice, stejně jako přívodního a výtlačného potrubí, byla zadána, jak jinak, firmě Kress. Součástí přivedení vody z Důlnáku do Slezské Ostravy se stala i stavba zemního vodojemu Jaklovec (dnes lokalita známá jako Hladnov) o obsahu 226 m³. Jednalo se o dvoukomorový betonový vodojem o rozměru 12 × 6 m. Výstavbou vodovodu z Důlnáku ve Vratimově však snaha o zajištění dostatku pitné vody pro rozšiřující se město Polskou Ostra-

Projekt Hladnovského vodojemu

vadné chemické vlastnosti už žádných chemických úprav. Z vodojemu odtékala voda gravitačně potrubím průměru 150 mm do vodojemu u elektrárny Na Zámostí, vzdáleného cca 10 km. Trasa potrubí, stejně jako některé objekty, byly stavěny podle okamžitých změn a potřeb takřkajíc „za pochodu“. Z gravitačního potrubí, které vedlo Jakubskou kolónií, byla vybudována odbočka do vodojemu u Jámy Jan Maria na Hranečnicku a vodojem v elektrárně Na Zámostí o obsahu 176 m³. Čerpací stanice byla umístěna v „Centrální stanici pro elektrické osvětlení“ – dá se předpokládat, že z úsporných důvodů vzhledem k tomu, že i ob-
sluha byla spojena.

Výstavba Důlnáku

Hladnovský vodojem

KAPKA spol. s r.o.
 Autorizované metrologické
 středisko K 31

Zajišťujeme:

- **OVĚŘOVÁNÍ** vodoměrů po skončení lhůty platnosti ověření, ověřujeme všechny typy vodoměrů včetně elektronických (Kamstrup, iPerl, apod.)
- **OPRAVY** všech typů vodoměrů za výhodné ceny, používáme pouze nové a originální náhradní díly
- **PRODEJ a PORADENSTVÍ** ve výběru vhodných vodoměrů
- **DÁLKOVÉ ODEČTY** vodoměrů včetně poradenství k napojení do fakturačních systémů

www.kapka-vodomery.cz

vu a okolní obce neskončila. Naopak byly připravovány další kroky k získání pitné vody ze zdrojů v okolí.

Dnešní obvod Slezská Ostrava, který má necelých 21 000 obyvatel, je v současnosti napájen především z úpravní vody Ostrava-Nová Ves (cca 30 %) a přivaděče OOV Krmelín-Hladnov-Muglinov (cca 70 %). Ostravské vodárny a kanalizace a. s. vyvíjí maximální snahu o efektivní a účelné zachování dědictví minulých generací v podobě podzemních zdrojů, o čemž svědčí i v nedávné minulosti realizovaná rekonstrukce vodního zdroje Důlnák z let 2009 až 2010 či rekonstrukce vodního zdroje Ješterka 2 z padesátých let 20. století, která proběhla v letech 2011 až 2012.

Více informací najdete v almanachu na webové adrese www.ovak.cz/images_for_web/OVAK_125%20let%20Almanach%20Slezska%20Ostrava%201896-2021.pdf. Text původní publikace z roku 1996 upravil a doplnil Ing. Libor Frydrych, MBA.

Zdrojů podzemních vod je nutno si vážit zejména též pro jejich nenahraditelnost z hlediska nouzového zásobování v případě různých havárií, ať již dálkových přírodních řádů, nebo všech jiných nepředvídaných ohrožení zdrojů povrchových vod, které v současnosti stále dodávají nadpoloviční množství pitné vody do města Ostravy.

Zdroj: webové stránky společnosti Ostravské vodárny a kanalizace a. s.

**Firma
SOKOFLOK s.r.o.**

tuzemský dodavatel vysoce účinných organických flokulantů, koagulantů a dalších speciálních chemikálií pro úpravu a čištění vod slaví **30 let** působení na českém a slovenském trhu.

DĚKUJEME VÁM VŠEM ZA SPOLUPRÁCI.

